

مك قىد ماس ايتولە كلق بېهارولە كىت
دەن قىرنىلوغۇن توھن يېھما كاي لائى كەمە كواس
دانس تېف آسوات اداش.

محمد عدنان

تارىخ ملاپىو

(كتاب توارىخ ملاپىو)

1 بەھاؤش كىت دەن بېراف سەجىتا دان منرىما
كاسىيە دانس بودى درماوان بېغىرحرمة توان دقتور
أر آو و يېنسىتىدە، كتوآن سەكل قلاجران باڭى سىرىت
ستەلمىتس دان نىڭرى ۲ملاپىو بېغىرسەكتۇ، يەڭىي تەھمىبىز
دان مائىنلىك كىت مېالىن دان مېياركىن سوات
كاراغۇش يېغىرەنام "كتاب توارىخ ملاپىو" بىغىرەنام دان
دېرىتەقكىن دەن حروف رومىي ايت كەلم رواشنى
قىساسوھ دەن حروف ملاپىو، سقايى داۋە دباج اولە
مرىبىك ۳يېتىباد تاھو مەباج رومانىسىس. ادفوون توارىخ
ملاپىوانىن ئەنچىن اىيالە سوانو كاراغۇش يېبۈلە كەپ بېرىقىڭىز دەن
دى قىد ماس اين، كراڭ چىرتىرا ۴ددالىن ايت مېيغ تەھ
دېلىلە دان دېنىدېشىكىن درېق بېراف نىخە كاراغۇش
لائىن ۵بعسا يېغىرەنام دان تارىخ ۶ملاپىو. مك
اولە سبب كىت ئەنچىن لايق دەكتەرىي اولە مەباج
كىت اكىن كاراغۇش يېتىرسىۋە ايت اينە كەپ سىياركىنى
دەن بىر تۈرۈ ۷سەھىگە تەنن - ۸. ف ۱

قراياغاتان

بەھا ادفوون توارىخ ملاپىوانىن تەھ تۈركاراغ دەن
مېبىندېشىكىن درېق بېراف حکایە ملاپىو سۆرە كتاب ۲
عرب دان بابىدا جاوا سىرت توارىخ چىينا دان حکایە
قىرنىكىس سىرت حکایە بىلدى : يېتىراوتام دداۋاتىنى

تاغىنۇ مېۋاڭى دى كەمولۇتۇمۇ ايت ؟
شەھدەنلەنلاڭى لوار درېق كەلەسەن دان كىنیادان
قۇتھۇان ادقول لايىن سەنرو اتو قېاڭىت دەدالىم دېرىي
كىت بىغ ملارغۇ كەجا جوان سەعام باڭى بەسما كىت بىغ
دېجىتا ۳ سېكىيەن يېغىتە دىرىۋەن دەدالىم قىعاسوھ دان
لەباڭ ملاپىو بېراف كالى ايت. اىتىلە سەنرو اتو
قېاڭىت كىت ايت :-

(۱) كىنیادان موافقة اتو قىرسەكتۇوان اتو قىرسەجوان
ساتو دەن لايىن سام سەندىرىي كىت .

(۲) سىاۋ ۴يڭىد قوانكوس اتو كەتىغىكىن بىغ لېھ
سەدىكىيە دان يېبۈلە دەھارف اولە قوم اتو بېشان
ايت تېدق بىراني انو ئۇقۇن تېدق جوڭىش بىراني مارا
كەھدەقىن مەندىرىيەن حق كېزازان اتو سېباڭىش بىغ
بۈلە مەندانغىكىن كېچىكىن دان فائىدە عام باڭى قوم اتو
بېشان ايت كراڭ تاكۇت اىي اكىن چاچە اتو ھېلىغ
فردىرىيەن ايت .

(۳) چىبورو - افييل سىشورغ ايت بىراولە ساتو
قىلواڭ بىغا يېلەن اتو قۇتھۇان (علم) بىغ قېلىق لائى بېھرەن
تىادالە اىي هەندىق منظاھەرەن جىك دەظاھەرەن سەكالىي
قۇن يەغىدىمكىن ايت كەند قوم اتو بېشان تېدقەلە دەن
سەقىنە ۵يېسپېنرەن كراڭ تاكۇت اىي رامى اكىن تاھو بىغ
دەمكىن ايت نىچىاي رامى قۇل بىراولە فائىدە درېق
يەغىدىمكىن دان ھەلەلە كلبەنەن درېق يەغىرمى ايت اداش.
دلىل كېچىان موافقة - مەغافىكە اورغ ۶چىنافتا رېق
بىچا دىسېغا شۇرا ايت سومبۇغ دان بىاران تېيىش بىچا
ايتقۇن بىران سورا ۷مەھىل ؟ اىيالە سبب مەرىكىتىت
موافقة منرىيەتكەن كېچىان توججان مەرىكىئىة (سەسەنگەنلىقون
نۇوزبەللە من ذالىك مەھىداھن جاڭىنلە كىت سەقى
مېخادى كودا بىر كاڭى دوا ايت لائى سومبۇغ قۇل
دانس كەھىن ئەن ۋەنچەن مەرىكىئىت) .

مەھىداھن سەڭرالە ھېلىغ سەكلىن قېاڭىت دېرىي
كىت این دان افييل ناه سەببە كىت درېق بەغىدىمكىن